

Một sự chọn lựa đau đớn

Lê Quốc

Cần ngồi cú rũ trong căn phòng bần thủ, tối om. Đèn đuốc tắt ngúm! Mùi ẩm mốc xông lên khó thở. Bên ngoài, cơn bão tuyết đầu mùa từng cơn đổ xuống ngùn ngụt... phủ lấp mặt đường, trắng xóa mái nhà, sân cỏ. Bầu trời mù mịt một màu trắng lạnh lùng, buồn thảm!

Cây trúc bá trước nhà run lẩy bẩy... bị một cơn gió thổi thốc vào, cúi rạp mình xuống... rồi trong thoáng chốc biến mất hình thù dưới lớp tuyết dày đặc. Ngồi im lìm trong bóng tối, Cần mơ màng nhìn cây trúc bá bị vùi dập phủ phàng... mà nghĩ đến tình cảnh tuyệt vọng của mình giống như thân cây đáng thương kia đang bị cơn bão tuyết ào ạt bủa vây, chôn vùi kín mít... Cần rùng mình nhắm mắt lại. Một màu đen buồn thảm của mười năm trước hiện về trong ký ức... màu đen ảm đạm ấy trong một đêm tối âm u, đã đồng lõa với những nắm đất đen do người ta ào ạt đổ xuống... vùi lấp thi thể của mẹ chàng... Cần rất sợ màu đen. Nhưng bây giờ màu trắng - màu trắng bạch lạnh lùng của những cuộn tuyết chập chùng như những mảnh khăn tang liệm kín cả bầu trời, phủ lấp lối đi, vây hãm Cần trong tuyệt lộ. Mấy ngày qua, Cần hoang mang lo sợ tột cùng!

Một cơn gió đâm sầm vào khung cửa, lùa hơi lạnh buốt xương vào căn phòng bỏ hoang lâu ngày, Cần run lên vì lạnh. Chàng kéo vội cổ áo, khoanh tay gục đầu lên gối, mệt mỏi thiếp đi trong giấc ngủ chập chờn... Cần mơ thấy Vân hiện về... lộng lẫy, kiêu sa. Chàng chạy vội lại nắm tay nàng, Vân hất tay Cần ra, ném một cái nhìn khinh bỉ, rồi bỏ đi.. Cần tỉnh dậy... Một niềm cay đắng chạy dài trong xương tủy.

Mà Vân là ai?

Là vợ Cần. Người đàn bà mà cha chàng nói có tướng "sát phu", bạn bè cho là lăng lợ, dư luận xâm xì là "hư thân mất nét". Hề gì! Đối với thằng đàn ông quá lứa, ế ẩm, tánh

tinh thuộc loại cù lần lừa như Cần thì Vân có cái nhan sắc mặn mà của một thiếu phụ chưa già nhưng không còn trẻ, với nét đẹp vừa thiên nhiên, vừa nhân tạo như một trái cây vú ép... vừa chín tới. Sóng mắt đa tình, đôi môi nhân tạo lúc nào cũng ướt rượt màu son, cong cổn lên như mời gọi... bờ ngực hiem khi mặc "xú cheng", nhún nhảy theo tướng đi của thân hình nóng bỏng... Cần mê mết... Rồi Vân trở thành bà Cần, chủ một tiệm tạp hóa nhỏ.

Không ngờ từ ngày làm vợ Cần, nàng tỏ ra đảm đang, lịch sự, ăn nói ngọt ngào và tận tâm phục vụ khách hàng... tiệm tạp hóa của Cần bỗng nhiên đông khách. Có vợ giúp sức, Cần rảnh tay chăm sóc cửa tiệm, tìm thêm nhiều mặt hàng mới, tổ chức lại nhân sự chặt chẽ. Việc làm ăn ngày càng phát đạt, doanh thu tăng lên vùn vụt... Mới 5 năm mà Cần mua được một tòa nhà lầu gần đó, dưới dùng để làm tiệm, trên cho mượn làm văn phòng dịch vụ. Tính cả tài sản, của chìm của nổi, Cần bây giờ là người khá giả, nếu không muốn nói là giàu có so với những ngày mới đến đây với chiếc quần xà lỏn và 2 bàn tay trắng.

Nhưng cuộc đời đâu phải lúc nào cũng bằng phẳng! Mặt nước trong hồ còn có khi giao động. Từ ngày làm vợ Cần, Vân như con chim bị nhốt trong lồng, thềm được tung tăng bay nhảy. Tự giam mình trong 4 bức tường - Vân chỉ biết bám "két" tính tiền, nghe răng cười với khách - mặc dù không có gì đáng cười. Ngày làm 12 tiếng - tuần lễ, không chủ nhật - năm, không ngày nghỉ lễ. Ngày nào cũng vậy, thức dậy từ sáng sớm - trưa ăn uống qua loa - tối về, đi không muốn nổi... mệt mỏi lăn ra ngủ như chết, để rồi hôm sau tiếp tục ngàn ấy công việc - đơn điệu, nhàm chán! Việc "vợ chồng" cũng xao lãng - năm khi mười họa, có cũng như không - chỉ là "cưỡi ngựa xem hoa" hoặc có khi mệt mỏi rã rời rồi "khóc ngoài quan ải"! Chán ơi là chán!

Thứ bảy cuối tuần - mất ngủ, Vân tính tiền lộn bị khách hàng la ó, rầy rà. Nàng cảm thấy công việc hằng ngày là một hình phạt. Vân không còn cái hứng thú làm bà chủ lúc ban đầu nữa. Nàng rủ Cần đi chơi

- Đi đâu? Cần hỏi.

- Đi bình xập xám, vào trường đua.

Cần thối thoát:

- Anh không ham cờ bạc.

- Vậy mình đi hát "karaoke", nhảy đầm, chịu không?

- Nhảy đầm ôm xà nẹo, "cọ quẹt đủ thứ", ôm riết rồi ằm luôn.

- Nói bậy, ở đây đời sống văn minh, ai cũng biết nhảy đầm, chỉ có ông là nhà quê quá thôi!

Vân nài nỉ:

- Vậy mình đi "casino" chơi một lần cho biết, nghe anh?

Cần vụt la lên:

- Trời ơi! cửa tử đó. Anh không dám đâu.

Vân bực mình:

- Nhà quê quá! Chịu hết nổi rồi. 5 năm làm người ở không lương, còn chưa vừa lòng sao?

- Em nói gì kỳ vậy? Mình là vợ chồng, của anh là của em mà! Mình sống như vậy không hạnh phúc sao?

- Hạnh, hạnh ông cố nội tui á! Làm việc như trâu, bàn chân tê cứng... làm việc không 1 ngày nghỉ, đời sống không bạn bè, không thú vui - cái gì cũng không hết - kể cả cái bản phận "làm đàn ông" của ông cũng không tròn... Hạnh phúc kiểu này, tôi thà đi ở đợ còn sướng hơn! Ông hạnh phúc một mình ông đi. Không đi, tui đi một mình đó.

Nói là làm. Vân đi thiết. Vắng nhà vài giờ, rồi cả ngày, thỉnh thoảng cả 2 ngày cuối tuần - về nhà nằm liệt... Vân bỏ phế công việc cho Cần. Dọ biết vợ vào sòng bạc "casino", Cần lo lắng, hết lời khuyên can. Vô hiệu! Đàn bà có chút nhan sắc, tánh tình lãng lợ, lại có máu me cờ bạc - để bà đi một mình, có ngày thắng khác ằm mắt. Nhưng, nếu để mất Vân - Cần nghĩ - mất Vân, Cần cũng mất hết. Đàn ông xứ này - nhứt là đàn ông có chút tài sản - ly dị vợ thì phải biết. Nhưng "casino" là nơi hiểm nghèo, bao

hiều người tán gia bại sản - bao nhiêu gia đình tan nát... Biết vậy nhưng làm sao để giữ Vân?

Thôi! mình theo để canh chừng bà, miễn mình không chơi là được rồi! Nghĩ vậy, Cần giao tiệm nhờ người em họ trông coi rồi theo Vân vào sòng bạc...

Casino.. Đèn đuốc sáng trưng, tấp nập người ra kẻ vào. Người chơi giàu nghèo, sang hèn đủ loại... Cần đảo một vòng nhìn thiên hạ, lòng dửng dưng. Vân móc tiền đổi thành một đống "chips" rồi xẻ vào bàn "roulette". Vòng tròn quay tít, con súc sắc chạy lanh quanh... những mái đầu chụm lại, những ánh mắt chăm chú... hơi thở đứt quãng, đờ đờ, hồi hộp, hy vọng con súc sắc ngừng ngay con số mình đặt!

Có tiếng thở dài thất vọng, tiếng chắt lưỡi xuýt xoa: "Tabarnac", "Merde", tiếng một ông Tây chửi thề, rồi tiếng Vân lầu bầu:

- Tức thiệt, nếu nó ngừng ở số 18, trước một số thì mình trúng mấy trăm ngon ơ!

Thấy Cần đứng tần ngần, Vân dúi vào tay chàng một nắm tiền lẻ 1\$:

- Chơi đi, bỏ tiền vô máy kéo như bà bên cạnh kia, may trúng lớn đó!

Cần không mấy thiết tha nhưng chịu vợ bỏ tiền vô máy. Thua gần hết, chỉ còn một đồng sau cùng, Cần lơ đãng bỏ vào. Bỗng máy reo lên... ánh đèn nhấp nháy, con số chớp chớp liên hồi, từ 1, 2, 10, 15, 100, 150... rồi đến 950 mới chịu ngừng... tiền trúng rơi lảng cẳng cùng một lúc với tiếng máy reo vui, khiến Cần cảm thấy lòng mình dịu lại... Mắt Vân sáng rực, hốt hết tiền trúng đầy nhóc hộp. Hôm ấy, Cần trúng hơn ngàn bạc, Vân cũng ăn bộn bạc. Hai vợ chồng ngó nhau cười thích thú rồi sung sướng nắm tay nhau đi ăn khuya ở phố Tàu. Cuối tuần, được nghỉ ngơi giải trí... lại kiếm được bạc ngàn dễ dàng, Vân vui lắm! Cần cũng cảm thấy vui lây. Tình vợ chồng thêm gắn bó. Chăn gối mặn nồng hơn trước.

Liên tiếp mấy tuần sau - cờ bạc hay đãi người mới - Cần trúng thêm mấy ngàn đô. Tiền bạc ở đây sao dễ kiếm quá! Bán buôn cực khổ - làm dâu trăm họ - cày học xì dầu -

cả ngày chỉ kiếm được vài trăm bạc... Cần nghĩ, nếu mình chơi có nguyên tắc: Ăn, đừng tham lam - thua, đừng cay cú - không vay mượn không đem theo thẻ tín dụng - chơi như hôm rày, đâu có sao. Vừa giải trí, vừa giữ được vợ. Cần nghe khoan khoái trong lòng! Hơn nữa - Vân nói đúng - làm việc cần giải trí, đời sống phải biết hưởng thụ. Tiền bạc, chết đâu đem theo được...

Cần bỗng nhớ chú Hỉ ngày xưa ở gần nhà, suốt đời ăn "hàm dũy", uống nước lã, ngủ trên bộ ván ọp ẹp, làm lụng để dành được rất nhiều tiền... đến 60 tuổi, chợt thấy mình già, bèn nghĩ cách hưởng thụ. Nhưng cả đời chỉ biết quanh quẩn bên gánh mì, đâu biết có thú vui nào khác... vợ chết từ lâu, chú bèn cưới một cô gái trẻ hơn mình đến 30 tuổi. Già rồi, đâu còn tuổi thanh xuân. Cuộc sống lứa đôi, tuổi tác quá chênh lệch... kết cuộc bẽ bàng! Cô gái ôm tiền sang thuyền khác. Cả đời dành dụm phút chốc bỗng tiêu tan. Uất ức vì tình đời đen bạc, chú sinh bệnh mà chết. Thiệt uổng một đời!

Như vừa khám phá ra được "chân lý", Cần lao mình theo Vân vào sòng bạc. Mấy tháng qua, tuần nào cũng vào "casino", Cần mệt mỏi... hôm nay nghỉ ở nhà, nhân tiện lấy sổ sách ra kiểm kê hóa đơn, phiếu đặt hàng. Nhưng đầu óc lơ mơ.. trong lòng nôn nao một cảm giác kỳ lạ, nhớ ván xì phé tuần rồi trúng cả ngàn bạc... sượng tê người - còn tụ "black jack" cũng trúng cả đống "chips" - nhớ tiếng máy reo vui, ánh đèn chớp tắt liên hồi, tiền trúng rơi lảng cẳng... Cái không khí chứa đầy sự quyến rũ - như một ma lực thôi thúc, lôi kéo, mời gọi... Cần thấy nôn nao, rạo rức... người nóng lên, căng ra như lên cơn ghiền ma túy...

Cần bỗng đứng phắt dậy, xếp sổ sách, cẩn thận để thẻ tín dụng ở nhà, chỉ đem theo ngàn bạc tiền ăn hôm trước, rồi mặc áo ra xe, đi..

Con ác quỷ "casino" hôm nay nhả cái nanh dài ghê tởm! Cần thua cháy túi. Vân cũng cạn láng! Tiền mặt "dépôt" sáng nay để trả tiền hàng hóa trong tuần, Vân thua sạch. Cần nóng mặt, bao nhiêu nguyên tắc đặt ra cho mình, Cần quên hết. Chỉ nóng lòng muốn gỡ. Càng muốn gỡ lại càng thua

thêm. Vân chạy vội lại "caisse automatique" bấm cạc "American Express" lấy thêm tiền mặt. Lại thua xiểng niểng! Mặt Cần đỏ gay, quyết tâm gỡ lại số tiền thua.. Cần đổi tay Vân... đặt lớn. Càng đặt lớn lại càng thua lớn. Rút mấy lần tiền mặt, cúng luôn! Hôm nay vợ chồng Cần thua đậm. "Casino" tới giờ đóng cửa, vợ chồng Cần tóc tai rũ rượi, thất thểu ra về như hai cái bóng ma. Buôn bán kiếm từ đồng, từ cắc mà tối hôm qua thua ngót hai mươi ngàn bạc, còn lòng dạ nào làm việc nổi! Đầu óc quay cuồng, Cần chỉ mong trời mau sáng, ra tiệm chỉ biểu qua loa cho thẳng em, rồi đi thẳng vào sòng bạc...

Thế là càng ngày càng lún sâu vào con đường oan nghiệt! Chỉ hơn một năm mà nợ nần chồng chất, tiệm thiếu người chăm sóc, hàng hóa lơ thơ, khách hàng thưa thớt... cuối cùng thua lỗ, chủ nợ siết tiệm, nhà băng thu hồi thẻ tín dụng, tịch thu căn nhà lâu. Cần bây giờ - như một người nghiện ma túy - vợ vét tiền nhà, cầm bán nữ trang, vay mượn thân nhân, gạt gẫm bạn bè, đem nường sạch vào "casino".

Hết đường xoay xở, hết cách quơ quào, Cần sa vào bẫy bọn "shylock". Dọ biết chàng còn căn nhà để ở, chúng chia tiền cho Cần mượn. Ban đầu còn do dự... vì nghe danh bọn người không tim này ghê gớm lắm, nhưng khi đã lậm vào con đường cờ bạc thì khó từ chối món tiền bất cứ từ đâu đến. Thế là Cần sa bẫy. Căn nhà ở bị phát mãi. Chưởng khế thanh toán các khoản nợ có giấy tờ - còn món nợ của bọn cho vay nặng lãi, chỉ trả được tiền vốn - còn tiền lời gia tăng theo tốc độ hỏa tiễn - không trả nổi. Món nợ oan nghiệt này thường là lý do thúc đẩy con nợ đi lường gạt trộm cướp, làm tay sai cho những hành vi phi pháp của xã hội đen.

Cần bị tống ra khỏi nhà, sống vất vưởng như một kẻ ăn mày. Vân trở mặt... ngang nhiên đi với trai, ôm nhau hôn hít trước mặt Cần. Cần đón đường nói phải trái. Vân bĩu môi khinh bỉ:

- Ông xem ông là cái gì bây giờ? Một thằng cờ bạc bản thủ, nghèo mặt rệp, lang thang

như một con chó đói! Làm vợ ông để đi hốt rác à? Tránh chỗ, bần thiêu, hèn hạ quá!

Cần giận tím mặt, sấn tới bất thần tát một bạt tay trời giáng vào mặt Vân. Vân xiềng niềng la lớn, rồi kêu 911. Cần bị đưa ra tòa về tội hành hung vợ. Tòa phạt Cần một tháng tù treo và luôn luôn phải giữ khoảng cách 500 m, không được lại gần Vân.

Ra khỏi tòa, Cần thất thểu bước đi.. Bây giờ, trắng tay đã hoàn tay trắng. Ngày trước, tay trắng nhưng còn có sự thương yêu của thân nhân, cảm tình của bè bạn và ngọn lửa lòng còn âm ỉ bên trong. Thế mà bây giờ, đi đâu cũng nghe những lời bàn tán, cũng chạm phải những ánh mắt lạnh lùng, những cái nhìn khinh bỉ, những tiếng cười nhạo báng... Cần muốn đâm vỡ mặt chúng, nhưng nghĩ mình đang trốn chui, trốn nhủi... Cần cúi đầu nhịn nhục. Đời chàng đã từng ném những thất bại chua cay - nhưng ngày trước, tuy thất bại mà lòng còn hăm hở - còn bây giờ, ngay cả một ngọn lửa còn con trong lòng cũng tắt rụi... Một sự phá sản tinh thần - một vũng bùn tội lỗi, lầy lội, nhơ nhớp!

Suy nghĩ nát óc vẫn không tìm ra được một lối thoát - cho dù một ngõ hẹp tối tăm, bần thiêu, một hành động vô liêm sỉ - những gì mà trước kia chàng chống đối khinh khi - bây giờ, trong cảnh ngộ khốn cùng này - nếu làm được, chàng cũng không từ.

Cả tháng nay, trốn biệt trong căn phòng chứa đồ phế thải... Cần ngồi co ro trong bóng tối, đói khát, mệt lã... không muốn suy nghĩ nữa. Chàng vói tay lấy cái túi xách tìm cái áo mặc thêm cho ấm, bỗng một xấp giấy nhàu nát bày ra trước mặt. Cần dụi mắt nhìn kỹ, bỗng buột miệng kêu lên nho nhỏ: "Trời! tờ bảo hiểm nhân thọ của hãng "Insurance Life" với con số 200,000 \$ - người thụ hưởng: "Trần Thanh Cần", chữ in đậm nét rõ ràng, không thể làm lẫn được. Cầm tờ bảo hiểm trong tay mà Cần tưởng như mình nằm mơ.

Nhưng cha mình còn nằm đó. Một ý nghĩ táo bạo thoáng qua trong đầu... Nhưng Cần cảm thấy hổ thẹn, xóa ngay và nghe ân hận trong lòng khi nhớ lại hôm ấy cha rưng rưng

nước mắt nói lời trần trối: "Ba dành dụm được chút tiền mua bảo hiểm cho con. Sau khi ba nhắm mắt, con hãy dùng số tiền này làm lại cuộc đời và "Đừng bao giờ bước chân đến "casino" nữa" - nó chính là tên thủ phạm khiến con ra nông nỗi này. Con hứa với ba đi cho ba được an lòng nhắm mắt".

Lần đầu tiên kể từ khi mẹ mất, chàng thấy cha mình khóc. Hai dòng lệ long lanh chảy dài trên đôi má nhăn nheo. Cần cảm thấy thương cha mình hơn bao giờ hết. Lời hứa với cha ngày nào còn văng vẳng bên tai, nhưng trước cảnh ngộ này, con phải làm sao ba ơi? Sớm muộn gì con cũng bị phát giác. Con không muốn bị tàn tật suốt đời. Con không muốn chết. Ba hiểu giùm cho con. Cần chạy biến đi trong bóng đêm dày đặc...

Mùa Đông buồn thảm kéo dài lê thê.. Buổi chiều qua thật mau. Ánh nắng vừa lấp ló sau mấy hàng cây phong trơ trụi bông vụn tắt... Bệnh viện chìm trong không khí âm u vắng ngắt. Dãy nhà khu F. nằm sau phía sau bệnh viện, ít người lui tới. Bệnh nhân khu này là những người mà mọi sự chữa trị không còn cần thiết nữa. Người ta vẫn chăm sóc, thuốc men cho cơn đau bớt hành hạ cơ thể chớ không còn hy vọng gì nữa... Thân nhân thăm viếng lâu ngày cũng mỗi mòn, thưa thớt... Bệnh nhân nằm đó như những xác chết chờ ngày ra đi..

Bác sĩ M. như thường lệ, đi một vòng thăm các bệnh nhân, bỗng dừng lại trước giường của một người đồng hương duy nhất tại đây: Ông Ba - tên bệnh nhân - nằm đó, im lìm bất động. Thân thể mỏng lét như một chiếc lá khô dán sát mặt giường. Hai mắt lõm xuống, sâu hun hút... chỉ còn lòng trắng lơ lơ! Làn da xám ngắt bọc lấy cái thân thể chỉ còn một nắm xương và cái khuôn mặt gầy đét, nhăn nhúm như một trái cau khô. Những vết sáng xanh lè nhấp nháy yếu ớt trên màn ảnh của chiếc máy đo nhịp tim. Nước biển từ chiếc túi ny-long nhỏ xuống từng giọt đều đặn, đơn điệu... như nhịp chày gỗ mỏ của một nhà sư đang tụng kinh siêu độ một linh hồn.

Ông Ba nằm đó như một xác chết - một người đã chết nhưng còn sống. Bởi sự

sống mong manh như một làn khói nhẹ có thể tan biến đi bất cứ lúc nào - là sự sống nhân tạo do khoa học kéo dài. Biên giới của sự sống chết ở đây rất mờ ảo... chỉ cách nhau bằng một cái máy bơm hiêm hơi của đôi môi dính chặt... hay bằng một mũi thuốc an thần quá liều lượng một chút...

Bị ung thư phổi thời kỳ sau cùng, lại bị tai biến mạch máu não liệt cả thân người, ông bị á khẩu, nằm một chỗ. Người ta đưa ông sang khu này để chờ ngày về với ông bà... Đọc hồ sơ bệnh lý dày cả tấc của ông Ba - Trần Hoàng - bác sĩ M. nghĩ là Bá. Người ngoại quốc viết tên không bỏ dấu và tối hôm qua, Cần nói cha mình tên là Bá - người Việt Nam duy nhất tại khu này. Đúng vậy, không thể lầm lẫn được.

"Ông là cha tui mà, tui thương ông lắm! Nhưng mà - như bác sĩ đã thấy - ông đâu còn có thể lành lại được. Một ngày qua là một ngày kéo dài thêm sự đau đớn hành hạ thân xác, đầy đọa tinh thần ông. Tội nghiệp tui mà bác sĩ ơi! Giúp giùm tui đi Tui có cái bảo hiểm 200,000 \$ - tui biết bác sĩ không cần tiền, nhưng bác sĩ giúp tui là bác sĩ cứu lấy một mạng người. Chuyện này tui đã thuật cận kề cho bác sĩ tối hôm qua rồi. Tui lay ông mà! bác sĩ ơi, chúng nó sẽ giết tui. Ông hãy cứu lấy một linh hồn sắp chết". Cần nhắm mắt nói một hơi, rồi lặng lẽ rút êm... bỏ lại bác sĩ M. một mình trong hành lang khu F. Bệnh viện về khuya vắng ngắt như tờ.

Bác sĩ M. đứng lặng hồi lâu... rồi lúi thủi bước ra xe về nhà, trong lòng bức rút, xoắn xang khó tả. Suốt đêm trần trọc không ngủ được - hơn ai hết - bác sĩ M. thừa biết bệnh tình ông Ba đã hết phương cứu chữa. Tiếp tục kéo dài chỉ gây thêm đau khổ cho bệnh nhân, tốn hao công quỹ, hoang phí một cách vô ích sự đóng góp của mọi người - mà không đem lại một kết quả nào. Tại sao phải tiếp tục sống trong điều kiện không thể sống? Tại sao phải duy trì sự sống bằng những phương pháp nhân tạo trong khi bệnh nhân đã chết? Những tiến bộ vĩ đại của khoa học y khoa hiện đại có thể cứu lấy sự sống nhưng cũng có thể kéo dài cái chết... nghĩa là duy trì sự sống nhân tạo...

một cách tuyệt vọng trong cái thân thể đã chết. Nhiều cuộc tranh luận về vấn đề "Euthanasie" trên khắp thế giới, nhiều hiệp hội như "Exit" ở Mỹ, "Hemlock" ở Anh tranh đấu để luật pháp hóa vấn đề này. Bác sĩ J. Kevorkian một mình đã giúp 130 bệnh nhân từ 1990 đến nay, đi tìm cái chết theo lời yêu cầu.

Vẫn biết rằng sự sống là thiêng liêng thuộc về Thượng đế. Thượng đế đã sinh ra con người thì chính Thượng đế mới có quyền quyết định sự sống chết. Không ai có quyền quyết định thay Thượng đế làm việc này. Phương châm của người thầy thuốc là cứu người - là "tranh đấu tới cùng cho sự sống bệnh nhân - những gì có thể làm được cho sự sống bệnh nhân, tôi nhất định phải làm". Lời thề Hippocrate về đạo đức nghề nghiệp y khoa vẫn còn sờ sờ đó.

Nhưng ngày nay - với những tiến bộ kỳ diệu của y khoa - trước những kỳ công về sự sản sinh vô nhiễm (clonage), hoàn cảnh thay đổi tận gốc. Đời xưa làm gì có cách kéo dài sự sống nhân tạo như ngày nay. Người thầy thuốc trong thời đại mới - trước một bệnh nhân ở thời kỳ sau cùng hết phương cứu chữa - có lẽ phải đặt lại vấn đề: "Nếu có thể kéo dài cái chết bằng sự sống nhân tạo, tôi có nên làm không?".

Nằm lẫn lộn trên giường, tâm tư dằng dặc một thử thách chưa từng có trong nghề nghiệp, hình ảnh ông Ba rồi Cần cứ lờn vờn trong đầu - bác sĩ M. ngồi dậy ngó mong ra đường. Trời càng về khuya càng vắng lặng. Vài chiếc xe về muộn, bỏ đi chậm chạp như những bóng ma Mùa Đông, đêm dài vô tận... Cứu Cần hay không chỉ là vấn đề lương tâm, lòng nhân đạo - không phải là bản phận nghề nghiệp - bác sĩ M. có thể bỏ qua mà không cần đếm xỉa đến trường hợp nhức đầu này. Ông nằm xuống rồi thiếp đi đến sáng...

Hôm nay tới phiên trực đêm của bác sĩ M., bệnh viện về khuya, vắng ngắt... Phòng bệnh ông Ba im lặng như tờ. Thỉnh thoảng có tiếng một bệnh nhân trở mình rên khe khẽ... rồi im bật. Tất cả chìm sâu trong giấc ngủ. Bác sĩ M. bước tới bên giường nắm tay ông Ba lắc nhẹ. Bất động im lìm, hơi thở

thoi thóp chậm chạp như muốn ngừng lại. Bàn tay lạnh ngắt, trơ ra những khúc xương khô không động đậy. Trong hai hai lỗ mắt sâu hun hút... hiện ra lòng mắt trắng dã như mắt cá chết... Nhìn thật kỹ, người ta thấy nó thỉnh thoảng lay động một cách yếu ớt...

Bác sĩ M. đứng lặng nhìn ông Ba hồi lâu, do dự... ái ngại. Lòng ông bỗng chùng xuống. Minh sắp làm một chuyện kinh khủng trong đời? Mặc dù đã từng chạm trán với bao nhiêu cảnh hấp hối, chết chóc ngoài chiến trường, trong bệnh viện - nhưng lần này, bác sĩ M. cảm thấy hồi hộp lạ lùng! Giết người - dù là giết một bệnh nhân chỉ còn một hơi thở mong manh - cũng là một hành động sát nhân. Nhưng ở đây là cứu người. Trong trường hợp hết sức tế nhị này và trước luật pháp hiện tại - hành động này đòi hỏi một sự hy sinh quá lớn lao. Nhưng bác sĩ M. là một người thầy thuốc cấp tiến, có lương tâm nghề nghiệp cao độ.

Một phút lấy lại bình tĩnh, bác sĩ M. bước tới sát giường ông Ba, thọc tay vào túi tìm ống chích và chai thuốc an thần rồi cúi xuống nhìn ông Ba: Im lìm bất động! Đôi mắt trắng dã chốc chốc mờ ra rồi chậm chậm khép lại, đôi môi dính chặt nước miếng khô cứng, thỉnh thoảng mấp máy. Còn một chút hơi thở phảng phất. Một sự sống - dù rất mong manh - còn đó. Nếu có linh hồn thì giờ phút này linh hồn chưa rời khỏi thân xác ông Ba. Một con người còn đó. Một linh hồn còn đó. Nhìn ông Ba, bác sĩ M. bỗng thấy sợ sệt, tay chân bủn rủn, tim đập dồn dập. Có tiếng chân người đi nhẹ sau lưng. Lạnh gáy, bác sĩ M. quay lại - không thấy gì. Có lẽ do ảo giác vì sợ sệt. Không khí trong phòng im lặng như tờ! Ngoài khung cửa sổ, một con sóc tìm mồi mở mắt thao láo nhìn bác sĩ M. khiến ông rùng mình ớn lạnh!

Hình ảnh Cần bị bọn cho vay nặng lãi dọa lấy mạng thoáng qua trong đầu và ông Ba nằm đó như một người chết... khiến cho bác sĩ M. can đảm bước tới nắm lấy tay ông Ba, đưa kim định chích trọn mũi thuốc an thần để ông ra đi êm ả... Nhưng bất thần, mắt ông Ba mở lớn. Từ hai tròng mắt trắng xát phát ra những tia nhìn sòng sọc như tức tối, oán hờn. Toàn thân ông bỗng giao động

như muốn thu hết tàn lực dồn lên đôi môi dính chặt, để mở bung ra bật thành tiếng kêu cứu thất thanh... Trong khe miệng của ông bỗng trào ra mấy giọt máu... Sau cơn giận dữ, đôi mắt lơ đãng nhìn bác sĩ M. như van lơn, như cầu khẩn... Hoảng hốt, bác sĩ M. lùi lại. Toát mồ hôi lạnh! Toàn thân ông run lên mặc dù trong phòng được sưởi ấm tối đa cho bệnh nhân.

Quả nhiên - như một phản ứng tự vệ - trong cái cơ thể bại liệt đó bỗng bùng lên một sức sống mãnh liệt chống lại điều mà người ta sắp làm cho ông. Rõ ràng là ông Ba còn sống - và dưới cái thân thể bại liệt, á khẩu đó - tâm linh ông còn đủ sáng suốt để hiểu những gì xảy ra xung quanh ông. Ông đã đoán biết... Từ đôi mắt chết đó, bỗng ứa ra mấy dòng lệ chảy dài trên má...

Bác sĩ M. choáng váng, mồ hôi ướt đẫm... tay run lẩy bẩy buông rơi ống chích... lùi lại phía sau, vừa lúc Cần vừa chạy tới, thở hào hển, mặt cắt không còn giọt máu, khoát tay nói:

- Bác sĩ ơi, bác sĩ! hãy ngừng tay, tui đã đổi ý, tuyệt đối là không! Tui thà chết chứ không làm điều đó.

Bác sĩ M. cũng thều thào:

- Tôi cũng vậy, tôi không thể làm vậy được - tôi không làm - anh hãy tự lo lấy.

Cần nhìn cha lần chót rồi... làm lùi bước đi trong đêm tối dày đặc...

Lê Quốc, Montréal

10/2003

Nguồn: <http://vantuyen.net>